

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Жилик О.В.

студентка,

*Прикарпатський національний університет
імені імені Василя Стефаника*

НЕУЗГОДЖЕНІСТЬ БІОПОЛІТИКИ ТА БІОЕТИКИ У ПОГЛЯДАХ НА ЦІННІСТЬ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ

Занепокоєння суспільства досягненнями біомедичних технологій, небезпека, яка виникла внаслідок розвитку медицини і неперевіраних досягнень призвели до правових та морально-етичних суперечок, вирішити які може тільки біоетика. Опіка над людиною, захист її від негативних наслідків наукових досягнень, екологічні, медичні, соціальні проблеми на даний момент є стержнем проблем, які розв'язує біоетика. Вона розвивається як наука на межі технічного прогресу, етики та медицини і покликана керувати життєдіяльністю людей, підтримувати суспільство для досягнення біологічного майбутнього та культурної еволюції. Біоетика дотримується законності у втручання в життя людини, у етично дозволене. Захищати людські цінності і норми, зіставляти свої рішення з філософськими думками так, аби наукові відкриття і їх технічні застосування прижилися і були необхідні у житті членів суспільства – головні завдання біоетики. Біоетика виступає берегинею загальнолюдських цінностей, які мають переважне право, найбільше значення для людей [2, с. 40]. Ця наука регулює відношення між покупцем та продуцентом біомедичних послуг.

Наука досягає висоти у створенні генної інженерії, клонування, штучного запліднення, біологічної зброї, евтаназії, які повинні функціонувати не завдаючи шкоди ні окремії людині, ні суспільству загалом. Нехтування людськими цінностями та пріоритетами, які визначають що є корисним, а що шкідливим для життя суспільства, може призвести до знищення людства.

Деякі проблеми мають виражений політичний відтінок – вони стають лозунгами політичних партій [1, с. 69]. Відтак біоетика злилася з біополітикою і межі між цими двома науками є дуже нечіткі. Вони скоріше вступають в співпрацю одна з одною. Біополітика займається генетикою, еволюцією, екологією тільки в політичній сфері, підтримує антропогенний баланс через структури влади [5, с. 87]. Тоді як біоетика – в медичній та етичній сферах. Сьогодні біополітика має контроль над управлінням здоров'я, харчування, демографією населення, їхньою сексуальністю, над наркотичними речовинами. Всі ці сфери життя стали державною справою. Біополітика, як механізм, здійснює контроль над особами. Вона не звертає увагу на статус окремої людини і її дії спрямовані на населення вцілому, що суперечить принципам біоетики.

Медицина має дуже велику владу над тілом людини і суспільством. В її можливостях – здійснювати контроль над життєдіяльністю, нагляд за суспільством [4, с. 35]. Це, наприклад, записи в медичних книжках, фіксація народжуваності, інвалідності і смерті. Проведений перерахунок населення і здійснений контроль над працездатною його частиною.

Подібно медицині біополітика, використовуючи інші, свої засоби, здійснює контроль у підвладних їй сферах суспільства. Наприклад, такі суперечливі питання як одностатеві шлюби, гомосексуалізм, розділяють суспільства на «за» і «проти». Толерантність, терпимість політиків до врегулювання цього питання стає виправданням для неприйняття інших поглядів. Біоетика, яка заснована на повазі до кожного індивіда і закликає до шанобливого ставлення до життя вцілому, несприйнятливо ставиться до багатьох дій біополітиків:

- можливості прослуховування;
- відеоспостереження, яке узаконене на державному рівні (стеження в магазині, на робочому місці, за кермом);
- ідентифікаційні коди;
- електронні картки;
- зчитки інформації з електронних носіїв;
- можливість доступу до електронної пошти, приватної інформації в соціальних мережах.

Керуючись благими намірами, людство переконують у тому, що такі заходи створені для убезпечення осіб. Але такі дії призводять до мітингів, страйків людей, які хочуть, щоб їх почули. Чим більших масштабів набуває біополітика – тим більше невдоволених членів суспільства, тим більше засуджених за «зраду», тим більше осуджених за вияв своєї позиції.

Суперечливість між біополітикою і біоетикою – в меті політичних гасел, оскільки для біоетики неприйнятним є досягнення мети, нехтуючи правами, волевиявленням, а, нерідко, і життям людей.

Найновіші генетичні розробки яскраво обговорюються і демонструються у ЗМІ: клонування, генетична терапія, трансплантація органів, сурогатне материнство, допомога в безболісній смерті. На сьогоднішній день інформаційні, фармацевтичні та біомедичні технології є найприбутковішими [3, с. 8]. Біомедична промисловість не шкодує грошей на отримання морального одобрення громадянського суспільства. Зацікавлені корпорації фінансують подібну діяльність. Нагально постає потреба мінімізувати рекламу тютюнових виробів, алкогольних напоїв, знищити у розумі людей думку про їх нешкідливість. Стартом для вирішення цієї проблеми є усвідомлення людиною свого безсилля та бажання духовного росту.

Одна з функцій біоетики – служити механізмом морального санкціонування актів біополітики. У пропаганді ідей помірності, принципу «не нашкодь» полягає одна з функцій біоетики. Сучасні досягнення біомедицини настільки специфічні, що вимагають дуже спеціалізованих, суто професійних знань для адекватного розуміння механізму впливу на людину і людський рід,

не кажучи вже про складність духовно-морального усвідомлення і оцінки наслідків їх впровадження.

Список використаних джерел:

1. Аболіна Т.Г., Нападиста В.Г., Рихліцька О.Д. та ін. Прикладна етика. Навч. посіб. – Київ, Ранок, 2012. С. 270.
2. Аристотель. Политика // Соч.: В 4 т. Москва, Знание, 1984. Т. 4. – С. 624.
3. Поттер Ван Ранселер. Биоэтика: мост в будущее. – Киев, Рад. школа, 2002. – С. 374.
4. Удовика Л.Г. Трансформація правової системи в умовах глобалізації: антропологічний вимір / Удовика Л.Г. – Харків: Право, 2011. – С. 230.
5. Швейцер А. Благовение перед жизнью. – Москва: Прогресс, 1992. – С. 218.

Лукашенко М.В.

аспірант,

Гуманітарний інститут

Національного авіаційного університету;

практичний психолог,

Вінницький медичний коледж імені академіка Д.К. Заболотного

СМИСЛИ СОЦІАЛЬНОСТІ КРИЗЬ ОБРАЗИ СУСПІЛЬСТВА

Сучасний стан кризи соціальності, її трансформації все частіше стають об'єктом дослідження науковців. Зміни смислового поля суспільства знаходять своє відображення у працях мислителів, зокрема в образній формі, які відображають світоглядні, суспільні смисли, частина з яких моделює і моделюється соціальністю. Вживаючись у світ смислів людина збирає різнобарвну колекцію образів, з яких вибудовує своє «я», яку періодично переглядає і оновлює аби не опиниться в минулому. Метою роботи є аналіз зміни метафорики суспільства і смислів метафоричного поля соціальності.

Зупинимось на основних метафорах та образах соціальності та її трансформацій у концепціях індустріального та постіндустріального суспільств. Під соціальністю ми розуміємо суспільні смисли та властивості соціальних зв'язків, які стягує на собі особистість, наповнюючи їх індивідуальним досвідом у певному культурно-історичному контексті. Попередня зміна соціальності, відбулась у модерний період, коли на зміну погляду на природність соціальних зв'язків приходять позиція артифіціалізму, згідно якої політичні інститути створюються людьми.

Так, для доіндустріального світу природна соціальність пов'язана із цілісною по божественним законам створеною спільністю, яка може включати живих, померлих і ще ненароджених. Соціальність проявляється через смисли трансцендентного призначення, коли цілі реалізуються в соціумі як власні, так і колективні, а мета є трансцендентальною. Набір образів соціальності пов'язаний із природою, віруваннями, є нешироким і фіксованим.